СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 69. Джерзі Сіти, Н. Дж., пятниця, 27-го березня 1942. No. 69. Jersey City, N. J., Friday, March 27, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Гітлер Може Бути Побитий на Советськім Фронті Вже Тепер, як Аліянти Кинулиб Туди Всьо, що Мають, Каже Майський в Лондоні - Завзяті Бої в Бурмі - Заняття Японцями Андаманських Островів це Наступ на Індію

ПРЕЗИДЕНТ ВІДБУВ РЯД ВАЖНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ У ВОЄННИХ СПРАВАХ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт розпочав ряд важних конференцій з високими американськими та аліянтськими провідниками, на яких нараджувався над ріжними справами, звязаними з безпосередними вимогами війни. В першу чергу він приняв на конференції лорда Бівербрука, б. британського міністра воєнної продукції. Ціллю тих нарад мало бути створення американсько-англійських комітетів, які мають координувати воєнну продукцію та харчі. Президент присвятив рівнож чимало часу Австралії, де ген. Доглас МекАртур обняв начальне командування над аліянтськими силами. Крім того він приняв мексиканську військову делегацію на чолі з генералом Міґуелем Ґонзалес Каденою та цілий ряд американських лідерів, серед яких були секретар маринарки Накс, шеф штабу ген. Маршал, секретар війни Стимсон, начальник фльоти адм. Кінґ, шеф летунства ґен. Арнолд та Гари Гопкинс, дорадник президента.

КОНҐРЕСОВА МЕДАЛЯ ДЛЯ ГЕН. МЕКАРТУРА

ВАШИНГТОН. — Департамент війни подає, що конґрес наділив ґен. МекАртура Конґресовою Медалею Почести за його геройче ведення оборони Филипинських Островів. Він є першим ґенералом, що одержав таке відзначення. Це відзначення дають лише за виїмково хоробре поведення, виконане добровільно і поза службою вояком чи старшиною американської армії.

БУДУТЬ ВІДБИРАТИ ГОРОЖАНСТВО БУНДИСТАМ ТА ІНШИМ ПРО-ТОТАЛІТАРНИМ НАТУРАЛІЗОВАНИМ ГОРОЖАНАМ

ВАШИНГТОН. — Ґенеральний прокуратор Франсис Бидл заявив, що департамент справедливости готовий до відбирання американського горожанства тим натуралізованим горожанам, що вживають його для прикриття своєї проти-американської діяльности. В першу чергу іде тут про німецько-американський Бунд та інші про-фашистівські організації. Ґенеральний прокуратор сказав рівнож, що потягнуть до суду кілька журналів за розсівання про-тоталітарної пропаґанди. Бидл подав до відома, що Федеральне Бюро Інвестиґації арештувало 7,141 ворожих чужинців від хвилі вибуху війни. Серед арештованих є 4,032 японців, 2,143 німців та 966 італійців. Департамент справедливости рівнож подає, що федеральні аґенти пошукують тепер за 8 тисячами чужинецьких моряків, які покинули свої кораблі та блукають по Америці.

БЕРЛ КАЖЕ, ЩО НІМЦІ ЗНАЮТЬ ПРО СВІЙ КІНЕЦЬ

НЮ ЙОРК. — Адольф А. Берл мол., представник департаменту стейту, говорячи на святі грецької незалежности, сказав, що німці знають, що ця війна принесе їм упадок та руїну.. Він зазначив, що грецький опір німецьким військам минулої весни опізнив німецький напад на Росію. Колиб не Греція, говорив Берл, то Німеччина булаб мабуть ще перед зимою захопила Москву та не булаб потерпіла такої поразки, якої дізнала цеї зими в Росії. Далі він казав, що на основі тих відомостей, що приходять з Німеччини, можна сміло припускати, що німецька мораль заломлюється та що німецький нарід знає, що у висліді цьої війни може бути лиш один кінець, а це упадок Німеччини.

КАНАДА НЕ ПІШЛЕ ВІЙСЬКА ДО АВСТРАЛІЇ

ОТТАВА (Канада). — Премієр МекКензі Кінґ заявив, що з огляду на погіршення воєнної ситуації на Далекому Сході, канадійський уряд рішився зорганізувати дві нові дивізії, а саме 7. і 8. дивізію. Одначе, говорив він, згідно з рішенням Обєднаних Держав, Канада не буде посилати свого війська до Австралії. Воно буде вислане там, де канадійський уряд уважатиме за відповідне його висилати.

БРАЗИЛІЯ АРЕШТУЄ АҐЕНТІВ ДЕРЖАВ ОСІ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Бразилійські урядові чинники повідомляють, що поліція виарештувала шпиґунський центр Держав Осі в Сао Павльо. Серед арештованих є багато німців та бразилійців, а серед них один данець, що є аґентом Ґестапо. Бразилійська поліція твердить, що це є найбільша шпиґунська шайка, яка коли небудь була викрита в Полудневій Америці. Рівночасно бразилійські власти позакривали багато німецьких організацій, які мали бути в прямому контакті з Берліном.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ ОСТРОВИ ВЕЙК ТА МАРКУС

ГОНОЛЮЛЮ (Гавайські Острови). — Наслідуючи свої несподівані рейди на острови Маршала та Гилберта, американська фльота поновно наїхала на японські бази, обстрілюючи їх та бомбардуючи прибережні укріплення. І так бомбардовано острів Вейк, який заняли японці ще на початку війни. Відтак на початку цього місяця обстрілювали американські кораблі острів Маркус, що лежить 1,000 миль на полудне від Токійо. Цей останній рейд особливо затривожив японців, бо це був перший знак, що американці скоро пічнуть нищити японців в їхніх базах.

ОЖИВЛЕННЯ БАТААНСЬКОГО ФРОНТУ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни подає, що японські літаки знову бомбардували твердиню Корегідор, а сухопутні війська почали спорадичні атаки на американсько-филипинські позиції. В бомбардуванні брало участь 27 літаків. Посилені атаки на фронті як теж гарячкові японські приготування за фронтовими лініями, вказують, що зближається давно заповіджена японська ґенеральна офензива на Батаан.

ЯПОНЦІ ЗАХОПИЛИ ОСТРОВИ БІЛЯ ІНДІЇ

ЛОНДОН. — Британські звідомлення подали, що японці захопили важні стратеґічні острови в Бенгальськім заливі, Андаман, і загрозили безпосередно Індії. Британці не охороняли тих островів, а навпаки, забрали звідтам навіть ту малу залогу, яку колись там мали для береження метеорольоґічної стації. Від тих островів до Індії є 900 миль. Японці могтимуть там побудувати свої морські і повітряні бази.

БОЇ В БУРМІ

ЛОНДОН. — В північній частині Бурми ведуться завзяті бої. Японці, які в останніх часах дещо звільнили свій наступ, тепер почали знов енерґійно наступати на околиці Тунґу. В тих околицях британські війська бороняться поруч китайських. Ситуація, як подають британські кола, досить замішана, але вкоротці вона вияснится.

ЗУДАР БРИТІЙСЬКИХ І ІТАЛІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ

АЛЕКСАНДРІЯ (Єгипет). — Британські власти подали точніші дані про недавну морську битву, яка зайшла між британським конвоєм і цілою італійською морською ескадрою. Італійці своїми кораблями сильно переважали британців. Вони теж мали далеко більші кораблі від британських. Проте останні так маневрували, що втратили лиш один торговельний корабель, а натомісць тяжко ушкодили італійський тяжкий панцирник, два кружляки та три нищівники.

ҐЕНЕРАЛ МЕКАРТУР ПРИЇЗДЖАЄ З РОДИНОЮ ДО АВСТРАЛІЇ

МАЙСЬКИЙ НАСТОЮЄ НА СКОРУ ПОМІЧ СОВЕТАМ

ЛОНДОН. — З нагоди удекорування кількох британських летунів, що воювали на советськім фронті, медалею Леніна, советський амбасадор в Лондоні, Іван Майський виголосив політичну промову, в якій накликав Британію і Америку, щоб вже тепер слали на советський фронт всю можливу поміч, не чекаючи „аж останній ґудзик до мундуру буде пришитий". Бо советський фронт, казав він, є найголовніший і на нім рішаеться вислід цілої війни. Обєднані Держави, говорив він, збраються виграти війну щойно в 1943. р. Але Гітлер рішений виграти її вже цього року. Якщоб Обєднані Держави кинули нині всі свої засоби на советський фронт, то вони вже цього року виграли війну, казав Майський. Він натякав теж на будучий повоєнний лад та на усталення певних границь в Европі й казав, що дальша поведінка Советів багато залежить від того, як закінчаться теперішні позакулісові переговори, що ведуться нині між Советами, Британією і Америкою.

БОЛГАРІЯ ЗАДУМУЄ ЗІРВАТИ З СОВЕТАМИ

БЕРН. Під натиском Гітлера Болгарія згодилась зірвати дипльоматичні зносини з Советами, говорять в швайцарських достовірних колах. Дотепер Болгарії вдалось дістати певні окрухи зо стола Гітлера, не влутуючись чинно до війни. Але Гітлер нині знаходиться в досить прикрім положенні. Йому за всяку ціну треба мілітарної помочі і він натискає на Болгарію, щоб приступила активно до війни і дала Німеччині 200,000 війська. Так виходить, що німці цього добились і Болгарія переводить загальну мобілізацію та скупчує своє військо головно над полудневими своїми границями. Можливо, що болгарські війська будуть використані проти Туреччини підчас німецького загального наступу на Близький Схід.

КРИПС ПЕРЕГОВОРЮЄ З ІНДІЙЦЯМИ

НЮ ДЕЛЬГІ. — Сер Стафорд Крипс почав переговори з представниками ґіндусів і магомедан. В імені перших говорив один з їх провідників, Азад, а в імені других — голова всемузулманської ліґи, Джінаґ. Перший домагався конкретних обіцянок від Британії, що з закінченням війни Індія дістане ступінь домінії. Другий домагався, щоб було створено свойого роду дві держави, одна для ґіндусів, друга для магомедан. Останні не хочуть мати нічого спільного з ґіндусами. Сер Крипс предложив їм британські пропозиції. Індійські провідники покищо не робили жадних завваг на ті пропозиції, тільки виразом обличчя старались виявити свій настрій. Виходить, що Джінаґ хоч усміхався не був дуже задоволений з тих пропозицій. Але він нічого ясного не сказав, з винятком того, що ті пропозиції будуть піддані під дискусії всемагомеданської ліґи.

ДАЛЬШІ РОЗКРИТТЯ В РІОМСЬКІМ ПРОЦЕСІ

РІОМ (Франція). — Підчас відомого процесу в Ріом зізнавали знов ріжні французькі ґенерали. Вони майже одноззвучно говорили, що в армії, внаслідок політичної діяльности уряду, не було належної дисципліни серед вояків, як теж армія не мала належного вивінування. Нераз траплялось, що вояки всупереч військовим розпорядкам, співали „інтернаціонал". А уряд не лиш не робив нічого в тім напрямку, але ставав в обороні таких випадків. Бувало, що робітники, заняті при будові фортифікацій, не хотіли працювати більше, як сорок годин на тиждень. А коли військові власти звернулись до уряду з проханням дозволити їм робити довше прийшла відповідь від уряду, що „сорок годин, значить сорок годин і годі". Бувший премієр Даладіє старався раз-у-раз перерывати ті зізнання. А коли суддя звернув йому увагу, щоб це залишив на той, коли дістане слово, Даладіє відповів, що той процес може бути перерваний кожної хвилі під натиском чужої потуги і він не зможе заперечити тих обвинувачень.

БРИТАНІЯ ОБЕРЕЖНА ВІДНОСНО НІМЕЦЬКОЇ МОРАЛІ

ЛОНДОН. — Британський уряд стоячи на становищі, що занадто рожевий нічим неоправданий оптимізм може так само зашкодити краєви, як занадто велике заляканя, подав до відома, що він не дурить себе надіями, що ось вже в короткому часі німецька мораль заломиться і ціла націстична структура руне вдолину. Безперечно, німці відчувають нині брак ріжних продуктів. Їх харчеві пайки дуже мізерні. Вони дістають дуже маленькі пайки вугля і в зимі терпіли холод. Проте навіть серед тих обставин німці, теоретично кажучи, можуть довго видержати. Але можуть теж заломатись.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Шеста Колюмна

Уже другий раз звертається президент Рузвелт проти підривних елементів, які пакостять в американській воєнній кампанії. Перший раз заговорив він кілька тижнів тому, коли звернув увагу громадянства на американський „кливден сет", натякуючи цим іменем на відому шайку німецьких симпатиків, що робили Гітлерову роботу в Англії з палати лейді Астор, британської посолки американського роду.

У друге звернувся президент проти цих підривачів у своїй розмові з ґазетярами на конференції в Білому Домі. Назвав він їх за полковником Ричардом Петерсоном „шестою колюмною". Ідучи видно за відомою „пята колюмна", котрою означується тих, що в нашому таборі скрито, але свідомо працюють для ворога, „шестою колюмною" видно названо тих, котрих несвідомі поступки приносять пожиток ворогам.

У своїй заяві, з котрої президент Рузвелт виняв помічення про шесту колюмну, полковник Петерсон поділив цю шесту колюмну на чотири відділи:

Перший відділ це сплетнярі, що в дуже тайний спосіб, запевняючи про велику ваґу своєї балачки, передають поражаючі новинки про збройні сили або про воєнні операції уряду. У цей спосіб вони поширяють чутки, які не мають ніяких основ в дійсности, а які часто пустили ворожі аґенти з пятої колюмни.

Друга компанія це так звані скептики, себто люди, що сумніваються. Вони поширяють пропаґанду страху, що, мовляв, війна вже програна, що наші зусиля перемогти ворога, засуджені на невдачу.

Третя компанія це так звані шукачі хиб, які зо своїх каварень, клюбів, сільських крамниць, „критикують" уряд, а під критикою розуміють кпини з вчинків і рішень президента та інших високих виконних урядників.

Четвертий відділ це банда тих, що кажуть: „Най це Грицько зробить!" Члени цього відділу, чито з лінивства, чи то з почуття нижчости хочуть складати свій пайок тягару на плечі інших людей. Викрикуючи за перемогу, вони рівночасно відмовляються поносити свою частину посвяти, потрібної для перемоги.

Коли президент у цей спосіб одобрив погляди полковника Петерсона, один з приявних ґазетярів запитав його подати щось більше про тих шести-колюмників. Президент одначе відмовився згадати шести-колюмністів поіменно, бо мовляв, і між ґазетярами є їх багато. Одначе він цим не заперечив, що з шестою колюмною треба боротися. Він признав цю боротьбу конечною, але вважає що для її поборення вистарчає, коли визначні люди будуть так малювати цих шести-колюмністів, що кожний громадянин буде вміти їх легко пізнати. Тоді й вони самі освідомлять собі значіння своїх поступків, а тим самим або стануть співпрацювати з урядом для перемоги, або стануть пяти-колюмнистами, з якими звісно уряд зробить порахунки в звичайний спосіб.

РЕҐІМЕНТАЦІЯ ЦІЛОГО ЖИТТЯ

Урядові кола в Вашинґтоні заявили, що вкоротці будуть вислані всім чоловікам, що реєструвались 16. лютого ц. р., квестіонарі, в яких реєстранти мають виповнити поставлені їм питання відносно їхнього заняття. В тих квестіонарах є вичислені ріжні професійні і ремісничі фахи. Американський уряд хоче мати список всіх чоловіків по їхніх фахах, щоб опісля могти поставити їх до такої праці, до якої вони найкраще будуть надаватись і якої для уряду буде найбільше потрібно. Покищо ті квестіонарі будуть вислані тим, що реєструвались при третій реєстрації. Але опісля будуть вислані всім чоловікам з інших реєстрацій.

Вкупі з тим сенатор з Місісіпі, Теодор Більбо, вніс в конґресі законопроєкт, на основі якого уряд мав би право реєструвати й потягати до служби державі, всіх чоловіків і жінок, від 18 року життя почавши. Президент мав би право всіх тих зареєстрованих людей посилати до збройних сил, до ріжних фабричних робіт, до ріжних професій, до копалень, на фарми. Також президент мав би право, подібно як з вояками, надавати тим людям відповідну нагороду за їхню працю. Цього роду законопроєкт був вже раз внесений конґресменом Пірсом, але Пірс, на спротив декількох інших конґресменів уважав за відповідне того законопроєкту не форсувати. Після того подібний законопроєкт видвигнув в сенаті сен. Більбо.

Якщоб той законопроєкт перейшов — а так здається, що скорше, чи пізніше він таки перейде — то наше американське життя виглядатиме як зорґанізоване на тотальний лад. Правда, цей лад не буде ідеалізований, себто урядові кола не будуть його представляти громадянству як щось „знамените", „досконале", що треба вдержати постійно. Це буде воєнний лад, цілком не до смаку для вільної американської вдачі, але конечний в нинішню пору, коли перед Америкою на цілий зріст станула смертельна небезпека з боку її ворогів.

В Анґлії теж йде до того. Щойно під тяжкими воєнними ударами, що вже тривають третій рік, анґлійці переконались, що одну тотальну систему можна поборювати своєю власною тотальною системою, яка на службу нації впрягає кожню одиницю, кожне дрогання її душі і цілий свій господарський апарат. Анґлія вже впрягла ціле своє господарство на службу воєнним цілям, а тепер хоче ще знести приватну власність і всі зиски, щоб не затроювати воякови на фронті його почувань. Мовляв, він бореться на фронті, а люди поза фронтом заробляють за той час грубі суми.

Під оглядом зисків американські справи не стоять дуже світло. Ось недавно розкрили, що деякі компанії в стейті Огайо, щоб заховати свої величезні зиски з воєнних замовлень, виплачували своїм урядникам і директорам величезні суми. От звичайній секретарці якої пересічна платня виносить по сто долярів місячно, виплачено аж... $32,000 в одному році. Подібне виплачували молоденьким діловодам, які серед нормальних обставин теж не дісталиб більше, як $25—$30 тижнево.

Не багато краще мається справа на інших фронтах, зокрема на робітничім. Голова поборових бюр, ґен. Герші, заявив, що не може забирати всіх молодих та здорових людей до армії, бо здорових і сильних людей, зокрема тих, що мають фахове заняття, треба також у промислі. Тому він зажадав від фабрик списків, щоб вони подали, кого уважають в своїй фабриці за необхідного.

Той щасливець, що залишиться в фабриці, не лиш, що не ризикуватиме своїм життям, але ще й до того матиме прекрасну нагоду заробляти грубі гроші. Ми знаємо, що нині в деяких випадках молоді хлопці заробляють по сто долярів тижнево. Ми не є проти тих зарібків. Навпаки, тішить нас, коли робітники можуть добре заробляти і підносити свій рівень життя. Нам ходить лише про те, що на далеку мету, це матиме поганий вплив на мораль вояка, що бореться на фронті.

Це тільки початок війни. Всі ми це добре знаємо. Також це тільки початок жертв. З розвоєм війни ті жертви будуть рости. Вже нині більш далекозорі американські журналісти і провідники говорять, що нема що надіятись, що якась інша держава, Британія, Китай, чи Совети, виграють нам війну. Треба собі просто в вічі сказати, що Америка мусить числити виключно на власні сили. Якщо при тім інші поможуть, тим краще. Але числення на власні сили не доведе нас до розчарування і змусить нас усіх добре братися до роботи.

Вже нині на ріжні світові фронти, до Ісляндії, Північної Ірляндії, до Австралії, Африки, та в інші краї, розїздяться американські вояки. Чим далі — вони будуть розїздитись на ріжні світові фронти у збільшених числах. Вкупі з тим наступатимуть збільшені жертви в житті. Зпочатку, стоячий на фронті вояк буде все без найменших нарікань зносити. Але з часом йому може прийти до голови думка, що його ровесник в той сам час заробляє по сто долярів на тиждень і доробляється майна. Родина вояка втой сам час теж може зносити ріжні труднощі матеріяльного характеру. А фабрична „аристократія" в той сам час вихвалюватисьме грубими заробітками!

Дивлячись на цю війну, як на довгий змаг цілих націй, не можна спускати з очей того морального заломання, яке може наступити, коли жертвенність нації буде несправедливо розподілена. Є всі познаки думати, що уряд дуже добре здає собі з цього справу. Здаючи собі з того справу він вже тепер приготовляє список людей по їхніх заняттях. Опісля прийде іще леґалізація з боку конґресу і всі ми станемо вояками в тотальнім зусиллі американської нації, з одною, одніською думкою: виграти війну.

Участь Чужинців в Цивільній Обороні

Цивільні особи чужинецького роду, особливо ті, які приїхали до Злучених Держав з недемократичних країн, можуть грати важну ролю у воєнних зусиллях, підкреслюючи, чому саме вони вважають, що за Америку варто боротись. Так каже пані Френклин Д. Рузвелт.

Промовляючи на недавних зборах, скликаних Бюром Добровольців Цивільної Оборони Великого Ню Йорку, пані Рузвелт казала представникам міських груп чужинецького роду:

„Ви знаєте, проти чого ми боремося. Многі в Злучених Державах не уявляють собі, яким є життя під тоталітарними урядами і тому не розуміють, що є тут, чого хочемо берегти".

Пані Рузвелт закликала льояльних чужинців витерпіти, якщо з причини війни їх сусіди виявляють до них підозріння.

„Як це сходиться з публичною безпекою" — казала вона — „ми мусимо боротися за права кожної особи. Але слідства та підозріння мають бути в руках урядів. Ми мусимо памятати, що ми не можемо говорити про ріжницю між льояльним і нельояльним громадянином, або поміж громадянином і не-громадянином, тільки подивившись на нього або на його імя, побачивши кольор його шкіри, або чуючи як він говорить".

Інші вклади, які чужинці можуть дати у воєнні зусилля, підкреслив Артур Гарлов, помічний директор Сфери Діяльности Ґруп.

„Останнього літа, коли більшість громадян не була ще свідома потреб — казав він — „одна ґрупа чужинців орґанізувала банк крови. Недавно вони були повідомлені, що їх кров була вжита в Перл Гарбор. Безперечно це була поважна заплата за свободу, яку наша країна їм дала".

Хоч не-громадянин все ще усунений від охоронних ділянок цивільної оборони, таких як пожежної та летунської варти, Гарлов каже, що „багато важних праць та необхідний вишкіл до них є відкриті для всіх льояльних не-громадян, якщо вони не мають надто великих труднощів з мовою".

Поміж ними можуть бути: спеціялісти по дієті, відживлювання при Департаменті Здоровля; техніки в ляфораторіях, бібліотекарі, професійні терапісти та працьовники клінік при Департаменті Шпиталів; особи, що шиють, гачкують чи скручують бандажи в Червонім Хресті; урядники, канцелярійні помічники в міських департаментах, в шпиталях, в самій орґанізації Цивільної Оборони та в безконечних інших аґенціях.

Добровольців, як казав Гарлов, потрібно тепер. Кожний мав би піти до найближчого від його дому Бюра Добровольців Цивільної Оборони та вписатися. Там він буде призначений до попереднього вишколу, чи до негайної праці.

Кларенс Кинґ, виконавчий директор Бюра Добровольців Цивільної Оборони, вказав, що світ нині є поділений на два великі воєнні табори.

„Це не є тільки війна народів" — казав він — „це війна поміж двома протилежними цивілізаціями і в широкому розумінні ті, що змагаються по нашім боці довкола світу, є з одної країни — країни свободи. Для нас є тільки один союзник — людина, яка звязана принципами, для яких Вашинґтон жив і Линколн помер. Є тільки один чужинець — людина, яка своїми думками і життям є чужа тим принципам.

„Коли прийде перемога й буде диктуватися мир, це не буде з причини поразки в Синґапур чи успіхів в Лібії, хоч які вони важні. Це станеться тому, що щось розібється в Берліні або в Ню Йорку. Ми віримо, що наша цивілізація може „витримати" ліпше ніж ворожа. Вони думають, що 35 ріжних основ расових, релігійних та національних, з яких ми складаємось, можуть з нас зробити легку добич. В Берліні сьогодня будують пляни, а в Злучених Державах працюють аґенти, стараючись поширити розкол поміж ріжними елементами нашого населення, щоб витворити розєднання. Ось чому сьогодняшні збори є такими важними. Ворог вірить, що люди є звязані разом через народження. Ми відкидаємо це. Ми віримо, що люди творять єдність на підставі того, що вважають найбільш дорогим, хоч би вони зійшлися разом з кінців світу; що люди є одного роду, як прийшли до цих берегів зі спільною метою, хочби прийшли на три сотки років після їх попередників; що вони є з одної родини, без огляду на їх расу, чи народження, якщо вони охотні вмерти разом за загальну справу — щоб діти їх могли жити разом на свобідній землі". — (Фліс).

РИЧАРД Ґ. КЕЙСІ, австралійський посол у Вашинґтоні, став представником Середнього Сходу в британській воєннім кабінеті.

ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД РЕЙДАМИ НА СХОДІ.

НЮ ЙОРК. — Ґен. Фолет Брадлі, командант повітряної фльоти на сході, заявив, що ворожі рейди на східнє побережжа Америки є дуже правдоподібні та перестеріг, щоб населення не легковажило собі заряджень влади. Це саме сказав рівнож і нюйорський посадник Ля Ґвардія.

Михайло Зощенко.

МОРОКА

Самособою, таких оповідань, у яких чоловік виграв, скажімо, сто тисяч і з ним опісля щось такого приключилося, таких оповідань у літературі є, розуміється, до сто чортів.

Та це, що ми хочемо розповісти, своїм комізмом переходить усе досі написане в цій ділянці.

Зазначімо ще до того, що все те щира правда.

Ось уявіть собі ранок. Мрячний Ленінград. Треба працюючим негайно іти на роботу. Ось тепер вони випють чай та підуть гордим шнуром.

Щож це приключилося. Чий то крик, даруйте, роздається.

Це в нашій комунальній кватирі роздається крик, шепіт, тріскіт і ріжні голоси.

Люди збігаються на це місце та бачать ось що:

Робітник Борислав Фомин у рожевих підштанцях ходить по своїй кімнаті. Щоки йому дріжать. І лице біле, наче стіна. В одній руці в нього ґазета. В другій — почтова картка. В третій руці його жінка держить білет і так вона кричить:

— Ах, вийдіть усі з кімнати. Ще нічого невідомо. А я особисто не можу повірити, що я та Борислав виграли пять тисяч.

Фомин, якому із схвилювання з носа капає, каже:

— Дістаю картку із збіркаси. Що таке? Пардон. Виграв гроші.

Жінка каже:

— Все моє життя проходить у сумерках. Щоби щонебудь дивного приключилося, того не буває. Колиж Борислав виграв такі гроші, то я, повідає, напевно знаю, що станеться щонебудь такого, завдяки чому я, скорше всього не побачу тих грошей.

Один комірник каже:

— Часто буває — вони друкують, не доглянувши числа. Або зера в них перескакують і не там розложені. Робітники охкають, а потім, самособою, не виграють.

Тут приносять сім часописів із ріжних кімнат. Всі дивляться, провірюють і бачать: нема сумніву. Фомин, цей, що не уявляє собою нічого особливого, виграв пять тисяч і нікому невідомо, що він тепер робитиме з тими грішми.

Фоминів небіж, молодий сімнацятилітній хлопець, що тут живе, Володко Чучелів, який здавав іспит на шофера та не привик іще гнобити людей, каже Борисові Андрієвичеві:

— Навіщо, дядьку, надармо слова кричати — бігайте в збіркасу. Коли вам дадуть ті гроші, то це значить, що ви дійсно виграли.

Тут усі давай кричати на Бориса Андрієвича та кажуть йому побігти до каси. Його жінка, по жіночому недовірчива, так озивається:

— Тепер він мені, підляка, під трамвай попадеться або його автобус зачепить. Того не буває, щоби я свобідно по пять тисяч вигравала.

Ось Борис у цюж мить зодягається, біжить і скоро вертається назад білий, наче стіна.

Він каже всім присутним голосом, наче чоловік, що щойно летів у стратосферу.

Він повідає:

— Так, я виграв пять тисяч. Вони мені казали позавтра прийти за грішми.

Тут усі поздоровляють Бориса Андрієвича та кажуть йому полежати на канапці, щоби не зірвати ходу орґанізму до одержання грошей.

Жінка каже:

— Ах, вийдіть усі з кімнати. Я хочу строго подумати, що може статися, завдяки чому ми не дістанемо тих грошей.

Ось проходить увесь день, і вранці знову роздаються крики, шелест і грубі оклики.

Всі жінки спішать на місце події тай бачать ось що:

Борис Андрієвич лежить у рожевих підштанцях на канапці. Щоки йому трясуться тай каплі падуть із носа.

Жінка каже:

— Ще добре, що його, підляку, мені в партію не приняли. Ось він мені цукорочок дав би.

Льокатори кажуть:

— А що такого?

— Та якже, повідає. Він мені, показується, дві неділі тому, не діждавшися виграної, став, наче дитина рекомендації собі просити в ріжних вищих осіб. Він хотів, бачите, записатися. Добре, що не дали йому. Ось тепер прийшлося би, напевно, я так думаю, половину грошей віддати на боротьбу з цим і тим, і в МОПР і так далі.

Один чоловік каже:

— Ні, віддавати не обовязково, та, самособою, інші з власної охоти оставляють собі на папіроски рублів шість грошей, а решту віддають на будівництво.

Жінка каже:

— Ах, вийдіть усі з хати. Я хочу подумати, що ще може статися.

На третій день Борис дістав усі гроші. Він із зітханням віддав двацятку на кермовик, решту приніс додому та замкнувся в своїй кімнаті.

На четвертий день уранці роздаються крики, воркотіння, лемент і груба сварка.

Це Борис Андрієвич, посварившися з жінкою, розводиться з нею і тепер відходить до одної дівчини. Така жила на другому кінці коридоря. Хведося. Така білоброва. Мабуть чухонка. Та така дивно миленька душечка. Тоненька, наче мрія поетів.

(Кінець буде).

ЗГОДА ПРО ГОСТИНЕЦЬ.—Премієр Канади Мекензі Кінґ підписує в Отаві згоду між Канадою й Злученими Державами за гостинець через Аляску. На ліво: американський посол Пірпонт Мофет.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ТУПИЙ СЛОВАК?

У східній частині Словаччини обіллято нафтою велику масу мяса, призначеного для німецьких військ в Галичині.

Певно, словаки чули, що німцям треба мяса й нафти й рішили післати їм чим скорше обоє. Не знали нерозумні, що нафтою, запущеною в мясо, важко світити, а мясо, намочене в нафті, важко їсти.

НАРІД БЕЗ ГУМОРУ?

Були часи, що німці хвалилися великою дозою „сенсу гумору". Нині з них сміються як з народу, що не розуміє жарту.

У Парижі наприклад перед одним театром, в котрому ставили лячну драму, виставлено велику вивіску: „Гостей, що відвідують Париж, сердечно витаємо". Німці не догадувалися, кого ця вивіска має на думці в нинішні часи, коли французів не стати на подорож до Парижу.

І ТО ДОБРЕ

Німецький, очевидно, націстичний часопис у Альзації написав гостру статтю проти альзатців за саботажування гітлерової кампанії для німецьких вояків у Росії.

Пише, що фірер домагається висилки теплого вовняного одіння, а не дранок.

Саботаж? Добре, що післали діраві пончохи. А якби так були післали самі діри?

БУКОМ РОБЛЯТЬ НІМЦЯМИ.

Німецький уряд зарядив недавно тому перепис населення в Люксембургу, тому невеликому краю, що до недавна ще був незалежним князівством. При тому повів завзяту агітацію за те, щоби люксембургці записувалися по національности німцями.

Не дивлячися на те, що мова люксембургців це німецький діялект, з них ніхто не хотів зрікатися люксембурського громадянства й записуватися німцем. Це так улютило німців, що за тиждень арештували 8,000 осіб, а решті загрозили концентраційними таборами, якщо вони не перестануть опиратися.

ЯК У КОГО

Вістку про вступлення Злучених Держав до війни принято в Греції зо запалом. Вона піддержує опір німецьким і італійським окупантам.

З приводу вістки про цей вплив приступлення Злучених Держав до війни пригадується лист одного українського „публіциста" до одної вашингтонської газети, в котрім „публіцист" нібито в цілі пропаганди української справи висказував свою побоюванність, аби Злучені Держави не найшлися в війні.

НЕ БУДЕ РАДИ?

Щоб задержати втечу норвезьких молодих людей з Норвегії до Англії, німецький уряд висилає тепер усіх жінок таких утікачів у концентраційні табори.

Можемо догадатися, що на будуче жонаті норвежці, які рішаться втікати до Англії, будуть забирати зо собою й жінки.

НОВІ ЧАСИ, НОВІ ЗВИЧАЇ.

Від заняття Норвегії Німеччиною в Норвегії заведено нову справність: кораблі для ловлі китів, що їх колись будовано за два місяці, нині будуються за пять.

Звісно: бліцкріг.

СПРАВНА БУДОВА

Щобільше, ново збудовані кораблі часто, як лише вийдуть на море на ловлю, мусять негайно вертатися до порту на „направки".

За старим правилом: Щож ти робиш, небого? — Шию. — А пороти коли будеш? — Зараз, як лиш докінчу.

НА СЕЛО ЛЮДЕЙ ДУРИТИ?

Норвезька націстична партія видала заклик до норвежців, щоб чимскорше приступали до цієї партії. Мовляв, як націстична партія не зеднає в короткому часі досить прихильників, німці знищать норвезький народ, а німці зовсім опанують Норвегію.

Партія виразно звертається з цим закликом до селян, робітників і молодежі.

Знає, видно, що інтелігенції на таке не зловить. Звісно, партія переконається, що інтелігентні люди є серед селян, робітників і молоді.

А ДЕ АГЕНТ?

Чотириста спеціяльних агентів післав німецький уряд у Польщі зо спеціяльним завданням піймати Арна Рановіча, провідника партизанів.

У шість днів після приїзду цих агентів до Польщі, начальник їх Гімлер став діставати пакунки, завинені в брунатний папір, у котрих було одіння його агентів.

Очевидно, Гімлер цікавий, що сталося з тим, що було в одіні.

У СЛІПОМУ КОЛІ

Німецький уряд уже кількома опадами признав, що фабрична продукція в Польщі, Чехії, Словаччині, Норвегії, Голяндії, Бельгії й Франції йде дуже поволи не дивлячися на спеціяльні заходи цю продукцію приспішити.

Вже навіть установляв комісії, які мали прослідити, які причини цього явища: чи саботаж, чи змучення населення, чи недоїдання, чи підорвана машинерія, чи може „низька інтелігенція" робітників.

Так німці на один бік хочуть винищити в підбитих народів інтелігенцію, а на другий бік бачать, що без інтелігенції робітники навіть добре в фабриках працювати не можуть.

ПОКАРАЛИ

Німецькі окупанти в Норвегії стали арештувати мужчин, кревняків тих норвежців, що служать в норвезькій армії й фльоті поза Норвегією, отже проти німців. Арештованих висилають на примусові роботи до робітничих таборів за російськими лініями, „аби, мовляв, вони запізналися з большевизмом.

Не від того, щоб німці мали з тими норвежцями такий досвід, який мав наш селянин, що цигана, котрого зловив у своїх огирках, пересадив через пліт.

ОСЬ ДЕ ПОСПІХ

По Франції кружляють летючки, в котрих говориться: „Французи. Коли тепер вицофується нікльові монети з обігу, то це тому, що німецька воєнна машина потребує нікля. Як кожний француз задержить у себе 2 франки в 25-сантимових монетах, то французький народ позбавить Гітлера 1,600 тон нікля для його зброєнь. Не кажіть: „Як я сам це роблю," але ділайте скоро й зробіть щоб всі довкола вас ділали. Як ви перепишете цю летючку й роздасте її до 24 годин, замісць за 10 днів, то в цей спосіб будуть роздані мілiони летючок. Французи ділайте скоро!"

Видно, що не все розуміння значіння поспіху в одного Гітлера.

ЦИНІКИ

На окруження — ріжні події, ціле життя — можна дивитись: чорно, рожево, байдуже, захопливо, скептично, підозріло, цинічно, і т. д. Кожне таке душевне наставлення відповідно закрашує все довкруги нас. Точнісько, як ріжно розмальовані шкла відповідно забарвлюють і предмети, на які ми крізь них оглядаємо. Темні окуляри закрасять нам даний предмет, чи цілий краєвид — темною, пригноблюючою краскою. Зелені окуляри той краєвид представлять нам зелено. Червоні окуляри — червоно, голубі — голубо. Краєвид не змінюється ні трошки. Змінюється лише забарвлення.

Подібно змінюється психічне забарвлення ріжних життєвих подій: змінюється лише настрій в них, підхід, насвітлення, а не вони сами в собі.

Нормальна людина живе ріжногранно й переживає в своїм серці ріжні настрої. Вона нераз весела, нераз сумна, нераз захоплюється чимсь, а нераз попадає в зневіру. Така ріжноманітність є зовсім нормальним явищем. Бувають, одначе і такі люди, які мають схильність до якогось одного настрою. Вони або постійно веселі, або постійно сумні, постійно ентузіясти, чи постійно циніки. Це ще не значить, що той духовий настрій зле відбивається на їх умі, знанню, інтелекті. Забарвлення не має нічого спільного з інтелектом. Так як крізь зелені окуляри можна оглядати найкращі й найпоганіші, найпростіші й найбільш складні речі, так і серед сумного, веселого, пригноблюючого, чи скептичного настрою можна творити малі чи великі, етичні, естетичні чи наукові вартости.

Сумовитий мистець може творити сумовиті твори величезної вартости. Радісний мистець створить радісні твори. Забарвлення не ставить ніяких перешкод у величности твору. Є великі письменники, які наставлені до світа скептично, а навіть цинічно. Вони немов би носили якусь рану в серці, завдану їм внаслідок якогось розчарування. За це поранення вони мстяться над усім окруженням в той спосіб, що стараються у ньому розвіяти всяку гарну ілюзію, чар і красу та представити всі вульгарні, негативні сторони. Кажуть, що цинізм це висказана по просто, без обиняків, правда. Але це сказано неправильно. Цинізм — це половина правди; і то гірша половина. Дійсне життя містить у собі красу і погань, шляхотність і брутальність. А омана це склонність бачити життя кращим, ніж воно дійсно є. Не все треба її здирати. Цинік це колишній перебільшений мрійник. Колись він все до крайности окутував в оману. Розчарувавшись раз добре, він здирає з життя всяку красу, побоюючись, що сама краса це теж омана.

Такі хорі люди є всюди, в кожній суспільній сфері. Як довго вони живуть собі приватним життям, нікому шкоди з цього не має. Навпаки, з такими людьми нераз дуже приємно поговорити. Вони звичайно дуже цікаві в розмові, мають широкий світогляд, глибокий підхід до ріжних суспільних питань. Але коли поставити їх до проводу, вони можуть накоїти чимало клопоту. Бо свою цинічну закраску на життя вони тоді стараються накинути цілому загалови. Коли їм щось виглядає чорно, вони хочуть, щоб всім виглядало чорно. Тимчасом нормальне, здорове життя є ріжногранне і не зносить одного патольогічного погляду.

Буває, що цього роду, психопати пишуть літературні твори. З цього мало шкоди буває. Навпаки, буває нераз користь, бо добре є, коли нормальна людина деколи погляне на світ з дещо спростаченого боку. Але коли така цинічна людина стане, наприклад, редактором, то тоді починається клопіт. Бо газета це відбитка біжучого всестороннього життя. Вона повинна відбивати все, що діється в житті, не лиш самі факти, але ріжноманітне насвітлення тих фактів. Коли цинік зачне редагувати газету, він до всього підходитиме зо свойого викривленого боку.

Чи бачили ви коли якусь національну параду? Машерують люди, музика грає, обличчя всіх розяснені, повіваються прапори, кожний почуває силу, випливаючу з маси однаково думаючих і відчуваючих людей. Такий масовий здвиг це гарне діло. Але цинік висміє його. Цинік назве „баранячим захватом" ті почування, якими в даму хвилю маса була захоплена. Провідників назве демагогами, хитрунами, які грають на дешевих почуваннях мас. Музику прирівнає до бубніння африканських дикунів, прапори до фаkірства і шарлатанства. І з тої гарної картини залишиться лише глум та тихий сором для тих, що брали в ній участь.

Такі циніки - редактори лучаються і в нашій суспільності. Вони зручно висмівають все і словами, затроєними солодкою отруєю стараються в нашої суспільности викликати погорду до себе самої. Все, що станеться, чи що сталося, в нашій суспільности, за їх насвітленням „глупе", „дітвацьке". Хто обстоює якусь суспільну думку, був „дітвак", „обманець". Хто був проти тої самої думки — теж „дітвак", „обманець". Хто не пробував передбачувати подій, — „дурень", хто пробував передбачити, теж „дурень". Хто не займався громадською роботою, — мерзотник. А хто займався, ще більший мерзотник.

А чому? — Тому, бо в їх очах вся наша громадська робота має цинічну закраску; все, що сталось, чи мало статись, заздалегідь було насвітлене крізь окуляри простацтва і цинізму. Інші народности можуть робити буквально те саме, що ми. Але наш нещасливий цинік не добачить цього. Чуже він запримічує у властивім кольорі. Тільки своє мусить бути висміяне, оплюгавлене, затруте цинізмом.

Дивлячись на тих людей з людяного боку, нам їх жаль. Вони, безперечно, дуже нещасливі і багато терплять. Але дивлячись з загально громадського боку, вони небезпечні: вони хочуть затягнути цілу суспільність в ту глибину духового багна, в яке сами впали.

ДЖОНАТАН ВЕЙНРАЙТ, син команданта американських військ на Филипинах. Він служить офіцером при американській купецькій фльоті.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ШІКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Подає СТЕПАН КУРОПАСЬ.

Дім У. Н. Союзу вже перебрано в посідання в неділю, дня 15. березня. Передання відбулося формальним переданням ключів головним радним Тарасом Шпікулою від давних власників — Орґанізації Гетьманців Державників, яка то орґанізація фактично перестала існувати і формально рішила себе зліквідувати в Америці і Канаді.

Дім Українського Народного Союзу це фізична особа, окрема бизнесова корпорація, що по анґлійськи носить назву: Юкрейнієн-Амерікен Сивік Сентер. Членами корпорації є відділи У. Н. Союзу в Шікаґо і околиці.

Тепер спадає на відділи і членство У. Н. Союзу новий тягар праці, щоб виплатити перебраний дім, який куплено разом з інвентарем за 8,500 долярів. Нова корпорація має намітити пляни збіркової акції в користь цеї українсько-американської громадської станиці, в якій буде зосереджуватися все життя українсько-американської кольонії на північній стороні міста. Збіркова акція почалася на зборах відділів У. Н. Союзу, на яких зібрано 435 долярів. Дальшим жертводавцем є Братство св. Стефана, 221-ший відділ У. Н. Союзу і його членство. На зборах цього відділу в неділю, дня 15. березня, на Дім У. Н. Союзу зложили: з каси відділу 500 долярів, Іван Карпа 25 дол.; по 10 дол.: Дмитро Сень, Тимко Кривовяз, Дмитро Гой; по 5 дол.: Григорій Матвіїв, Марія Тронд, Микола Водзянський, Петро Іванків, Адам Костюк; по 2 дол: Михайло Цебрій; по 1 дол.: Осип Уляницький, Петро Демчина, Микола Васильовський, Дмитро Куньо. Разом 586 долярів і це ще не кінець, коли ходить про згаданий відділ, бо на останніх зборах майже нікого не було, коли зважити, що відділ числить поверх 400 членів. Хто наступний?

Словянський Конґрес, що має відбутися в днях 25—26 квітня в Дітройт, не має в Шікаґо великих симпатиків. Поминувши це, що менші словянські групи, в тому числі й українська, не дістали зовсім не то запрошення, але навіть звичайної відозви, щоби зорієнтуватися, хто й в якій справі скликає конґрес, та хто веде підготову конґресу і які є прелімінарні наради в тій справі (без яких годі сподіватися успішного конґресу), навіть найбільша словянська ґрупа в Шікаґо, себто поляки, зовсім не виказують ентузіязму зприводу словянського конґресу. Конґресову працю серед поляків веде Американсько-Польська Рада Професійних Союзів. Серед шікаґовських поляків велике невдоволення, тому, що ініціятори конґресу пропонують обговорити проблему мирного співжиття словян на Сході Европи. Польські часописи невдоволені з цього, що ініціятива скликання конґресу вийшла від малої групи людей, які не вважали навіть за відповідне порадитися відповідних словянських кол. Хто є ця мала група людей, та які це кола, про які пишуть польські часописи, не знати. Можна лише догадуватися...

Чехословацька група виказує вже більше заінтересовання тим конґресом. Мабуть вишле на нього чисельне заступництво.

105-літні роковини Шікаґа проминули незамітно, лише малою згадкою в часописах. В день 4. березня 1837. року, по чотиролітньому існованню, Шікаґо одержало назву міста. В цей час Шікаґо побільшило свій простір до 10½ квадратової милі, на якім мешкало 4,710 людей, що платили річно 4,000 долярів податку. В тому році на експорті збіжа і шкір місто заробило 11,665 долярів. Хроніка міста стверджує, що в тому часі в районі міста перебували медведі і вовки, а в ставах рохкали жаби, які не давали нікому спати.

Найбільшою проблемою міста була завжди справа каналізації. Тому, що місто лежить на рівнині, нема доброго відпливу води на випадок зливних дощів. Один інжинір порадив свого часу управі міста, щоби міські вулиці були положені нижче від поверхні міста, так, щоб в разі дощу вулиці стали каналами і відпроваджували дощеву воду. Переведена спроба виказала недоцільність того роду каналізації, бо в часі зливного дощу цілими тижнями не можна було відріжнити вулиць від ріки. Вулиці знова піднесено і то коштом даремної праці дорослих мужчин, які мали дати управі міста три дні даремної праці річно. Хто не міг виконати наложеного шарварку, мусів наймити когось іншого на своє місце.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Вілліментик, Конн. — Товариство „Єдність", що закупило для університетських бібліотек і для себе три примірники „Історії України" і три книжки Ю. Вернадського „Богдан - гетьман України" є 111 відділом Української Народньої Помочі.

Шкірки з цитрин, а також з помаранч, належить переховувати та сушити. Є це знаменитий серпник для піддержання вогню. Горсточка таких шкірок розяріює гаснучий вогонь і водночас витворює приємний запах у кімнаті.

На окулярах не буде осідати пара, якщо їх посмаруємо гліцериною та милом і витремо шкіркою.

ВАЖНЕ ШІКАҐО, ІЛЛ. ВАЖНЕ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

відділів У. Н. Союзу

число: 22, 33, 80, 106, 111, 125, 139, 176, 214, 216, 220, 221, 222, 243, 252, 259, 301, 335, 354, 379, 393, 398, 415, 425, 437 ЗІ СТЕЙТУ ІЛЛИНОЙ і відділів 68,, 100, 346, 107 і 452 ЗІ СТЕЙТУ ІНДІЯНА, відбудуться

В НЕДІЛЮ, 29. БЕРЕЗНЯ 1942

в 3. годині пополудні

В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ, 841 N. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

ДУЖЕ ВАЖНІ СПРАВИ

відносно дальшої успішної організаційної праці, існування відділів в теперішний час, справа допомоги воєнній акції Злучених Держав і СПРАВА ДОМУ У. Н. СОЮЗУ, який КУПИЛИ Злучені Відділи У. Н. Союзу в Шікаґо і околиці.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Ювилей і посвячення прапорів Сестрицтва св. Анни, від. 343. У. Н. Союза.

В суботу, дня 28. лютня ц. р. відбувся в парохіяльній салі, величавий, 5-літній ювилей та посвячення американського й організаційного прапору 343. від. У. Н. Союзу. Членки та гості заповнили велику салю, яка містить 500 крісел. Сцена була прикрашена прапорами.

Свято відчинила організаторка відділу пані К. Сипян короткою промовою, в якій привітала присутніх гостей. Вона рівнож попросила присутніх встати з місць та віддати пошану нашій членниці бл. п. Катерині Борис, котра відійшла на вічний спочинок, як теж і тим героям, що лягли за Злучені Держави Америки. Відтак покликала о. Турулу та тих, що мали отримати прапори: С. Ендросин, паню О. Нейврі. Чотирох американських леґіонерів під проводом команданта п. Г. Гейґа, внесли прапори на сцену. Посвячення доконав о. Турула, після чого парохіяльна орхестра під проводом п. В. Попоча відіграла „Бюґел кол", а о. Гейвор, ветеран американської маринарки, перевів присягу вірности американському прапорові. Відтак відома наша співачка пані К. Гнатків відспівала американський гимн „Стар Спенґлер Бенер".

По цій церемонії наш парох о. Турула виголосив реферат про значіння організаційного прапору. В гарній промові він заохочував слухачів до праці в своїх рідних організаціях. Він завзивав нашу молодь, щоб стала в ряди У. Н. Союза, а за приклад користи з приналежности до цьої організації, навів о. парох наш відділ св. Анни, який являється приміром для цілої парохії.

Відтак предсідниця свята пані Сипян виголосила промову про американський прапор та його символ для вільних американців. Вона згадала про теперішні події та закликала всіх українців бути льояльними горожанами Америки та всебічно помагати Америці виграти війну над її ворогами.

Опісля Анна Мей Войтович виголосила деклямацію до американського прапора, а Едвард Сипян до українського. По переведенні збірки на Американський Червоний Хрест, яка дала $62, виконувано дальшу частину програми. Леґіонер п. Гейвор сказав кілька слів про теперішні події, а пані Гнатків відспівала кілька пісень, які акомпанював її п. Ф. Джовнс.

Пані С. Матковська, скарбничка нашого відділу, виголосила реферат про нашу організацію та її розвиток від 2. лютня 1937. р., коли то до відділу вписалося 6 членок. Тепер наш відділ має аж 67 членок. Вкінці бесідниця згадала за невтомну працю членок-основательок як: К. Сипян, С. Ендросин, К. Саєлс, О. Нейврі, С. Палків, С. Матковська.

Відтак секретарка пані К. Саєлс відчитала звіт з діяльности відділу, як теж про фінансовий стан відділу. Всіх приходів з підприємств, разом з приходами до каси хорих, було $1,724.26. Розходи були наступні: Вислано до каси У. Н. Союзу — $3,910.56, за діти — $44.28 (1941. рік), виплачено хорим членкам — $120.00, за уживання салі — $148.00, ювилейні дари — $60.00, адміністраційні видатки — $140.42, організаційні відзнаки — $138.-57, американський і організаційний прапори — $126.85, на народні цили — $179.20. Сестрицтво св. Анни закупило рівнож Бонди Оборони за $100.

У святі взяли участь: братство св. Йосафата, від. 217. У. Н. С.; братство св. Николая, від 12.; товариство „Вільні Козаки" від. 316. У. Н. С.; товариство „Запорожська Січ", від. 367. У. Н. Союза; сестрицтво Пресвятої Богородиці, від. 36; братство св. Петра й Павла, товариство ім. Драгоманова, від. 244.; тов. ім. Лесі Українки, парохіяльний комітет, хор „Боян", комітет парохіяльної галі, Союз Українок, від. 6., Золотий Хрест, Союз Українок з Вест, від. 55., та ґурток дітвори „Діти Марії".

На закінчення свята виступив хор „Боян" під проводом диріґента пана Лаврова, який відспівав кілька пісень та „Многая літа" для членок Товариства св. Анни. Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Збіркою на А. Ч. Хрест занялися пані М. Пригода, С. Войтович, П. Солима, Г. Максимців, С. Ґервац, М. Столяр. Зложили по $1: о. Турула, К. Сипян, К. Саєлс, С. Матковська, Г. Базів, М. Мельник, М. Лотоцький, М. Шерелець, Г. Піндур, Ю. Василина, пані Гусар, пані Брониславська, пані Залеська, Л. Перчак, М. Пригода, А. Кушлик, М. Микитин, пані Метюс, п. Панчишин, М. Кузь, І. Ґрозек, К. Шурґут, А. Пастушчин, В. Николайко, М. Климців, С. Тихій, Д. Севич, разом $29. Дрібними датками було $33. Разом, отже, зібрано на А. Ч. Хрест $62. Треба згадати рівнож, що членки виготовил 25 сведрів для А. Ч. Хреста, як рівнож виконують інші праці для тої гуманітарної організації.

Пані К. Сипян подякувала всім гостям за так численну присутність на святі та завізвала всіх до невсипущої праці для нашого відділу як теж для нашої батьківщини Америки.

За уряд:

Катерина Сипян, голова;
Катерина Саєлс, секр.
Софія Матковська скарб.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

З 46. відділу С. У. А.

Дня 4. січня б .р. відбулися збори Товариства ім. Ольги Басараб, 46. від. Союзу Українок Америки. На тих зборах була інсталяція нового уряду і намічена праця в товаристві на будуче.

Уряд на рік 1942. є такий: Ангела Банах, предсідниця; Меланія Мила, секретарка; Марія Насевич, касієрка; Юлія Бурак, Стефанія Грицишин і Евгенія Скрипник — контрольна комісія, Анна Харук і Текля Нидза наглядачки хорих. На тих зборах предсідниця Ангела Банах згадала за купно Бондів Оборони. Рішено і куплено Бонди Оборони за $75.00 в Українськім Будівельнім Товаристві в Філядельфії. Рівнож рішено далі щедро піддержувати Американський Червоний Хрест.

Членки Товариства імені Ольги Басараб ходили теж і цього року з колядою.

Заколядували $128.50, котрі розділено на ріжні цілі. По $10: А. Ч. Хрест, Вища Школа в Стемфорді, Український Православний Семинар у Філядельфії, Український Дім Старців у Філядельфії, Сиротинець у Філядельфії; Українській Громаді при 23-тій і Бравн ул.; до Бонда Оборони, що Товариство купило доложено $20.50, а $8 видано на машину, що возила колядничок.

Ще слід спімнути, що Товариство влаштувало Просвітний Вечір, дня 8. березня ц. р. Була дискусія на організаційну тему. Дискусію провадили пані: Олена Лотоцька і Марія Головата.

Можна було запримітити вдоволення у членок і піднесений дух, коли розходились домів.

Такі просвітні вечірки повинні влаштовувати вчаства по відділах, бо вони приносять нам багато користи, як і пригадують нам, як треба цінити С. У. А. і взагалі народню працю.

Аагела Банах, предсідниця.

Слимаки, що „літають", живуть у великих морських глибинах; вони порушуються у воді при помочі сильно порушаючихся взад і вперед крил.

Пятна на обрусі, повсталі з капаючих свічок усувається натираючи їх насамперед смальцем або терпентиною. По кількох годинах випрати в гарячих милинах.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Ню Йорку померла по короткій недузі 25. березня 1942. р. в 4. год. рано

ЮСТИНА МИРОНЮК,

членка 204. відділу У. Н. Союзу.

Походила зо села Торське, пов. Заліщики, Зах. Україна. Прожила 51 років.

Тлінні останки Покійної до часу похорону зложені в погр. заведені П. Яреми.

Похорон відбудеться в суботу, 28. березня, в год. 9. рано з погребового заведення до укр. правосл. церкви св. Володимира на 14. вул.

Покійна лишила в смутку мужа Льва, котрий є членом Тов. Дністер, 361. від. У. Н. С., і четверо дітей: Миколу, Василя, Анну й Марію.

Проситься всіх членів відділу 204., вільних в той день від заняття, взяти участь у похороні, а в четвер і пятницю в Поминальнім Богослуженні, яке відправиться в год. 8. ввечір в погребовім заведенні.

Уряд 204 від. У.Н.С.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

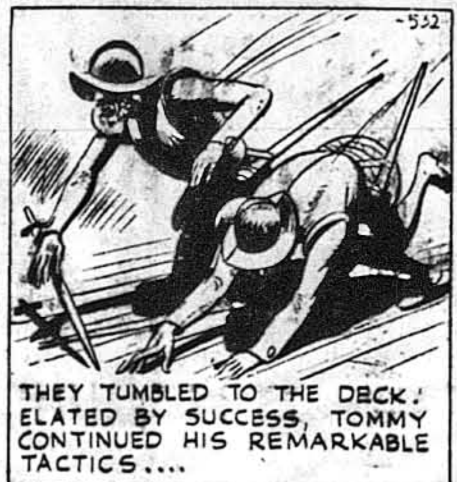

ЧОТИРИ СИНИ В СЛУЖБІ.—Пані Рузвелтову, „першу паню краю", привитав у Сан Дієго, в Каліфорнії, її син, енсайн Джан Рузвелт. Пані Рузвелтова має чотирох синів в американській службі. Від лівої руки до правої: Джан, пані Рузвелтова, жінка Джана й жінка Джеймса Рузвелта.

ТАРЗАН, ч. 532. Поміч з повітря.

Розганяючися на линві, Том з цілої сили копнув ногами тих двох палядинців, що підходили ззаду до Тарзана.

Вони попадали на долівку, а Том, врадуваний своїм першим успіхом, тримався далі своєї вибраної тактики.

Так розганяючися на линві, він порозганяв всіх тих палядинців, що хотіли вбити його приятеля Тарзана.

Вкінці палядинці зорієнтувалися та почали атакувати Тома своїми гострими шаблями.